روزنه

موسویان:

دولت محکم‌کاری بیشتری انجام دهد

● **ایسنا:** یک دیپلمات پیشین کشورمان با بیان اینکه قانون دولت آمریکا در اعمال محدودیت صدور ویزا می‌تواند مزاحم اجرای کامل برجام و نیز عادی‌سازی روابط اقتصادی ایران به‌ویژه با اروپا باشد، برای مقابله با اثرگذاری و خنثی‌کردن این مصوبه راهکارهایی را به دولت و مجری اجرای برجام پیشنهاد کرد. سیدحسین موسویان در ارزیابی کلی از مصوبه جدید کنگره آمریکا در مورد محدودیت سفر اتباع ۳۴ کشور و ایرانی‌های دوتابعیتی مقیم این کشورها به ایران گفت: بعد از ترور اخیر در کالیفرنیا، فضای وحشتناک منفی علیه مسلمانان در آمریکا ایجاد شد. جمهوری‌خواهان تلاش کردند از این حادثه به‌عنوان یک ابزار مؤثر برای انتخابات پیش‌روی ریاست‌جمهوری علیه دموکرات‌ها استفاده کنند. در حقیقت این بزرگ‌ترین حادثه تروریستی بعد از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در آمریکا بود به‌ویژه اینکه بلافاصله بعد از ترورهای خوفناک در پاریس اتفاق افتاد و وحشت بزرگی در جامعه آمریکا ایجاد کرد و مسئله «امنیت آمریکا» در صدر خواست‌های ملی آمریکایی‌ها قرار گرفت. جمهوری‌خواهان و لابی صهیونیست از چنین فضایی استفاده کرده و یک ماده قانونی در لایحه بودجه که آخرین لحظاتش در کنگره را می‌گذراند، اضافه کردند که بر اساس آن شهروندان کشورهایی که تاکنون برای ورود به آمریکا نیاز به ویزا نداشتند، اگر ظرف پنج‌سال گذشته به کشورهایی از جمله ایران سفر کرده باشند، از امتیاز ورود بدون نیاز به ویزا به آمریکا محروم می‌شوند. همچنین کسانی که علاوه بر تابعیت کشورهای مذکور، تابعیت ایران، عراق، سوریه یا سودان را دارند، باید برای ورود به آمریکا تقاضای ویزا کنند. این دیپلمات پیشین کشورمان با اشاره به امضای این مصوبه از سوی اوباما اضافه‌کرد: دولت اوباما به دو دلیل قادر به پیشگیری از این مسئله نبود. اول به‌خاطر اینکه لایحه بودجه آمریکا بود و فرصتی برای به‌تعویق‌انداختن آن نداشت. دوم، فضای افکار عمومی آمریکا در مورد ترور به‌قدری سنگین بود که یک خودکشی سیاسی می‌توانست برای اوباما و دموکرات‌ها باشد. ازاین‌رو معتقدم این قانون بسیار منفی است و اگر اقدامات کافی و لازم برای خنثی‌کردن آن به عمل نیاید، هم مزاحم اجرای کامل برجام خواهد بود و هم مزاحم عادی‌سازی روابط اقتصادی ایران به‌ویژه با اروپا خواهد شد. سخنگوی پیشین شورای‌عالی امنیت ملی در پاسخ به این پرسش که نامه جان کری وجاهت حقوقی و قانونی را برای اطمینان از اثرگذارنبودن این مصوبه دارد؟ آیا امکان مستثناکردن ایران در این مصوبه از طریق تصمیم رئیس‌جمهور یا روش‌های دیگر وجود دارد؟ تاکید کرد: نامه جان کری یک قدم مهم و تعهدی جدی و معتبر است اما باید این نامه به‌عنوان تعهد بدون قیدوشرط آمریکا در قالب گروه ۱+۵ برای طول دوره اجرای برجام تثبیت و قطعی شود. اجرای برجام یک پروسه هشت تا ۱۰ساله است. اوباما و کری یک‌سال‌ونیم دیگر بیشتر در قدرت نیستند و معلوم نیست دولت آینده آمریکا چه سیاستی در پیش گیرد. همچنین لابی صهیونیست و جناح «باز»های آمریکا با پول و فشار کشورهایی مثل عربستان لحظه‌ای آرام نخواهند نشست چراکه هدف آنها شکست اجرای برجام است. موسویان پیشنهاد کرد که «دولت ایران محکم‌کاری‌های بیشتری صورت دهد. کشورهای اروپایی (که سه نماینده در کمیسیون مشترک دارند) قانون جدید محدودیت‌های ویزای آمریکا را ناقض حقوق شهروندان خود می‌دانند و با آن مخالفند. کمیسیون مشترکی از نمایندگان کشورهای گروه ۱+۵ و ایران تشکیل شده و وظیفه بررسی مواردی را برعهده دارد که هر یک از طرف‌های توافق به عنوان نقض توافق قلمداد می‌کنند. این نامه می‌تواند در کمیسیون مشترک مطرح و با رأی اجماعی به‌عنوان بخشی از تعهد بی‌قیدوشرط آمریکا در طول اجرای برجام تصویب شود. کشورهای اروپایی و روسیه و چین قانون جدید محدودیت‌های ویزای آمریکا را ناقض حقوق شهروندان خود دانسته و با آن مخالفند، ازاین‌رو انجام این اقدام ممکن خواهد بود. چنین مصوبه‌ای به‌عنوان تعهد بین‌المللی آمریکا در قالب مصوبه شورای امنیت سازمان ملل و بخشی از اجرای برجام تلقی خواهد شد که تضمین محکمی خواهد بود». سفیر پیشین کشورمان قدم دیگر برای خنثی‌کردن مصوبه کنگره در اعمال محدودیت صدور ویزا را «تصمیم شورای وزیران اتحادیه اروپا» دانست و افزود: ایران می‌تواند با اتحادیه اروپا رایزنی کند که این اتحادیه در جلسه آتی شورای وزیران قانون مذکور را به طور صریح رد کرده و بر تعهداتش در اجرای کامل برجام تأکید کند. این قدم باعث می‌شود اروپا قانون مذکور را بی‌اثر کند. رئیس‌جمهور آمریکا بر اساس اختیاراتش می‌تواند قانون مذکور در مورد ایران را با توجه به تعهدات دولت آمریکا در قالب برجام و با توجه به مصوبه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل به تعلیق درآورد. دولت ایران باید این موضوع را همچنان پیگیری کند. وی در پاسخ به این پرسش که استدلال آمریکا برای قراردادن نام ایران، عراق، سودان و سوریه چیست، درحالی‌که نامی از افغانستان، پاکستان یا عربستان نیست؟ گفت: در قانون مذکور به فهرست کشورهای «حامی تروریسم» دولت آمریکا اشاره شده است که برهمین‌اساس افغانستان، پاکستان و عربستان در این فهرست نیستند.

عکس: عبدالواحد میرزازاده/ ایسنا

قانون کنگره در ترازوی برجام

ظریف: اجرای این مصوبه نقض برجام است

شرق: وزیر خارجه ایران با اشاره به نامه وزیر خارجه آمریکا درباره مصوبه اخیر کنگره می‌گوید: «مهم در این زمینه این است که ببینیم آمریکایی‌ها چگونه به این تعهدات خود عمل می‌کنند و آیا آمریکایی‌ها در ارائه ویزا و مسائل مرتبط با آن تبعیض قائل می‌شوند یا نه، چراکه اگر چنین قانونی انجام شود و چنین رفتاری صورت بگیرد نقض برجام است. آنها اعلام کردند که از تمام امکانات خود استفاده می‌کنند تا این قانون مانع اجرای برجام نشود و باید دید که آنها در عرصه عمل چگونه رفتار خواهند کرد». او افزود: «آنها در آن نامه تأکید کردند که اجازه نمی‌دهند قانون جدید مانع اجرای برجام شود و آنها می‌توانند از امکانات داخلی این قانون مانند امکان اجرانکردن قانون، همچنین امکاناتی که خارج از این قانون برای‌شان وجود دارد استفاده کنند».

محمدجواد ظریف در نشست مطبوعاتی مشترک با وزیر خارجه مغولستان با اشاره به تشکیل هیأت نظارت بر روند اجرای برجام در شورای‌عالی امنیت ملی براساس نامه مقام معظم رهبری گفت: «این هیأت تشکیل شده و وزارت خارجه نیز یک عضو آن است». او با اشاره به نامه کمیسیون امنیت ملی مجلس خطاب به شورای‌عالی امنیت ملی توضیح داد: «اگر این نامه خطاب به این هیأت نوشته شده باشد، در اولین جلسه این هیأت، نامه بررسی می‌شود و در مورد آن تصمیم‌گیری می‌شود». محمدجواد ظریف درباره درخواست روند اجرای برجام از سوی عده‌ای از نمایندگان گفت: «من نیز این موضوع را در اخبار ملاحظه کردم که گویی گروهی از دوستان به شورای عالی امنیت ملی نامه نوشتند». به گزارش ایسنا، رئیس دستگاه دیپلماسی با اشاره به اقدامات و پیگیری‌های وزارت خارجه در ارتباط با تصمیم اخیر کنگره آمریکا ادامه داد: «ما در وزارت خارجه به سهم خود اقدامات لازم را دراین‌باره انجام داده‌ایم و کماکان پیگیر این موضوع هستیم و من علاوه بر دیداری که در نیویورک با وزیر خارجه آمریکا داشته‌ام در این مدت ده‌ها ایمیل و تماس دیگر نیز بین بنده و ایشان و همکارانم و همکاران ایشان و هم‌چنین اعضای گروه ۱+۵ و اتحادیه اروپا صورت گرفته است». ظریف ابراز امیدواری کرد که این‌گونه تصمیمات و اقدامات مانعی برای اجرای برجام نشود.

به گزارش ایسنا، او تأکید کرد: «ما با دولت آمریکا به عنوان نماینده خود آمریکا بحث و گفت‌وگو می‌کنیم و کاری به کنگره و قوانین کنگره نداریم. دولت آمریکا طبق قوانین بین‌المللی و ضوابطی که بین دو کشور وجود دارد وظایفی را برعهده دارد که باید آنها را انجام دهند». او با تأکید بر اینکه دولت آمریکا باید مشکلات داخلی کشورش را به روشی که می‌داند حل کند، گفت: «اختلافات داخلی نمی‌تواند تعهدات بین‌المللی که بر دوش دولت آمریکاست را نفی کند و درواقع مانعی برای اجرای تعهدات بین‌المللی دولت آن کشور شود».

کری زیر فشار اعتراض برای نامه‌اش به ظریف

پس از نامه جان کری به ظریف و اطمینان‌دادن به ایران در این زمینه که قانون محدودیت روادید، برجام را تحت‌تأثیر قرار نمی‌دهد، جمهوری‌خواهان کنگره آمریکا کری را به خاطر این اقدام مورد سرزنش قرار دادند. «مارتین مک‌کال»، رئیس کمیته امنیت داخلی گفت که دولت به تسلیم خود در مقابل ایران ادامه می‌دهد». به اعتقاد او اطمینان دادن به ایران که این قانون منافع تجاری ایران را تحت‌تأثیر قرار نخواهد داد، مضحک است. او با طرح اتهاماتی علیه ایران می‌گوید: «ایران بزرگ‌ترین حامی تروریسم اسلامی است و پیام ما مشخص است: تا زمانی که شما به شبکه‌های ترور کمک کنید، مردم شما اجازه نخواهند داشت بدون ملاحظات امنیتی شدید وارد کشور ما شوند». این اظهارات در حالی مطرح می‌شود که نام ایران که اتباعش هیچ‌گونه ارتباطی با حوادث تروریستی نداشته‌اند، در این فهرست دیده می‌شود و نامی از کشورهایی مانند پاکستان و عربستان که اتباعشان بیشترین ارتباط و دخالت را در حوادث تروریستی دو دهه اخیر از جمله حملات ۱۱ سپتامبر و حادثه اخیر «سن‌برناردینو» داشتند برده نشده است.

اندیشکده آمریکایی شورای روابط خارجی نیز با درج مقاله‌ای وزیر خارجه و مسئولان دولت آمریکا را به اظهار ضعف در مقابل ایران متهم کرده و نوشته است که این مسئولان به‌جای انتقاد و برخورد جدی با مواضع ایران سعی دلجویی و عذرخواهی در مقابل آنها را داشته‌اند. به گزارش ایرنا، نویسنده مقاله به عنوان نمونه به نامه دلجویی جان کری وزیر خارجه آمریکا در پاسخ به نامه اعتراض محمدجواد ظریف وزیر خارجه ایران درباره لایحه لغو معافیت روادید اشاره کرده و نوشته است که وزیر خارجه آمریکا و مسئولان واشنگتن به‌جای آن که از حملات و اهانت‌هایی که وی در این نامه به رژیم صهیونیستی کرده انتقاد کنند یا ایران را بدترین دولت حامی تروریسم بخوانند یا به نقض قطع‌نامه‌های شورای امنیت متهم کنند با این نامه به ایران اطمینان داده‌اند که به‌هیچ‌روی قصد ایجاد اشکال برای ایران را ندارند.

مقاله مذکور سپس با درج کامل نامه کری به جواد ظریف از قدردانی و ابراز خرسندی کری به‌خاطر دیدار و گفت‌وگوی سازنده خود با ظریف انتقاد کرده و افزوده است که دیدار مورد اشاره وزیر خارجه آمریکا ولو سازنده بوده باشد با هدف تأمین منافع ایران از سوی ظریف صورت گرفته و نیازی به تشکر و قدردانی ندارد و جان کری فقط می‌تواند با مثلا نخست‌وزیر کانادا با چنین لحنی گفت‌وگو کند. نویسنده در ادامه کری را مورد انتقاد قرار داده است که به‌جای تلاش برای آزادکردن زندانیان آمریکایی از زندان‌های ایران محتاطانه سعی می‌کند به ایرانی‌ها اهانتی نکند.

این موضوع در ایران از سوی وزیر خارجه و برخی نمایندگان با واکنش مواجه شد که به دنبال آن وزارت خارجه و به‌ویژه شخص وزیر، جان کری، وزیر خارجه آمریکا، در نامه‌ای خطاب به ظریف نوشت: «تغییرات جدید برای کسب روادید که در کنگره تصویب شده است و دولت اختیار توقف اجرای آن را دارد، به‌هیچ‌وجه مانع ما نمی‌شود که تعهدات خود طبق برجام را اجرا کنیم».

مصوبه دردسرساز

باراک اوباما جمعه گذشته پای مصوبه‌ای را امضا کرد که این روزها حرف و حدیث‌های زیادی را در ایران و آمریکا ایجاد کرده است. این مصوبه موسوم به HR 158 که پس از تصویب قاطع در مجلس نمایندگان به صحن مجلس سنا رفت و در آنجا نیز با رأی بالایی به تصویب رسید، راه ورود به آمریکا برای اتباع چهار کشور ایران، سوریه، عراق و سودان را دشوار می‌کند. با امضای اوباما، این مصوبه تبدیل به یک قانون شد. این مصوبه در قالب این قانون بودجه روی میز اوباما رفته بود و براساس قوانین ایالات متحده، رئیس‌جمهور اختیار وتوی جداگانه بندهای مصوبه را ندارد و با توجه به اینکه مخالفت با یک بند به منزله مخالفت با کل قانون بودجه تلقی می‌شد و دولت را به تعطیلی می‌کشاند، او مجبور به امضای قانون بود. البته لازم به ذکر است که پیش از تصویب این مصوبه در کنگره اوباما گفته بود که پای آن را امضا خواهد کرد.

عراقچی نامه را تعهدآور می‌داند

پیش از این معاون وزیر خارجه ایران با توجه به نامه کری در اظهاراتی گفت: «به اعتقاد ما اکنون این اطمینان به وجود آمده که اجرای قانون لغو روادید برای آمریکا، تأثیری بر اجرای برجام نمی‌گذارد اما اگر بر مرحله عملیاتی‌شدن و اجرا تأثیر بگذارد، مکانیسم‌هایی در برجام پیش‌بینی شده است. کمیسیون مشترکی وجود دارد که می‌توانیم به آن مراجعه کنیم. اما این مانند هر خلاف دیگری که ممکن است ۱+۵ و آمریکایی‌ها انجام دهند، در آینده مسیر خود را دارد و ما طی خواهیم کرد».

کوتاه دیپلماسی

طرح تحریم سپاه در مجلس نمایندگان آمریکا

● **ایسنا:** پس از آنکه جنگ‌طلبان آمریکایی نتوانستند مانع تصویب برجام شوند، در تلاشند تا به هر نحو ممکن مانع از اجرائی‌شدن این توافق بین‌المللی شوند و در این راستا به دنبال اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران و نهادهای ایرانی هستند که آخرین آن، تلاش برای تصویب سه طرح علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است. به گزارش پایگاه اینترنتی سنکشن لاو (قانون تحریم)، هریک از طرح‌های ارائه شده در دوهفته گذشته در مجلس نمایندگان آمریکا در ارتباط با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، درصورت‌تصویب می‌تواند انجام قراردادهای مرتبط تجاری با ایران را پیچیده کند. این طرح و نمونه‌های مشابه آن، باید ابتدا در کمیته‌ها به تصویب رسیده و پس از اصلاحات لازم به دو مجلس نمایندگان و مجلس سنای آمریکا ارائه شوند. در صورت تصویب نهایی در کنگره، رئیس‌جمهور آمریکا باید درباره آنها تصمیم‌گیری کند.

آمادگی تهران برای توسعه نامحدود روابط با عمان

● **فارس:** چهارمین نشست کمیته راهبردی جمهوری اسلامی ایران و عمان به ریاست معاونان وزرای خارجه دو کشور در تهران برگزار شد. در این نشست، حسین امیرعبداللهیان با اشاره به روابط ممتاز دو کشور و با ابراز خرسندی از سلامتی سلطان قابوس، استمرار رایزنی و مشورت با عمان را که از دیدگاه‌های واقع‌بینانه، متوازن و منطقی برخوردار است و می‌تواند نقشی تأثیرگذاری در ثبات و امنیت منطقه داشته باشد، تأکید کرد. امیرعبداللهیان با اشاره به اجرای برجام و ظرفیت‌های موجود در همکاری‌های اقتصادی و تجاری، خواستار تلاش بیشتر دستگاه‌های اقتصادی دو کشور برای افزایش سطح روابط اقتصادی شد. وی تأکید کرد: با توجه به جایگاه ویژه عمان در سیاست خارجی کشورمان، ما هیچ‌گونه محدودیتی در توسعه روابط با سلطنت عمان نداریم. احمد العیسایی، معاون سیاسی وزارت خارجه سلطنت عمان، نیز گفت: سلطنت عمان جایگاه ویژه‌ای را برای جمهوری اسلامی قائل است و نقش مهم منطقه‌ای ایران را انکارنشدنی می‌دانیم، برهمین‌اساس، گسترش همکاری‌های همه‌جانبه را در دستور کار خود قرار داده‌ایم.

ادامه از صفحه ۷

زیر سایه پدر

بابایی: این یک دلیل اشتباه است. یعنی این اشتباه است که اصل قضیه را به چالش می‌کشند.

منظور شما این است که ما فکر می‌کنیم نگاه تغییر کرده، درصورتی‌که قبلا تغییر کرده بوده؟

کریمی: نه.

من اشتباه متوجه شدم!

کریمی: بله!

یا منظور شما این است که کلا نگاه تغییر نکرده است؟

کریمی: چرا تغییر کرده است. من چون عموما خودم را به رسانه‌ای‌ها نزدیک می‌بینم.

یعنی می‌گویید که این نگاه رسانه است... .

کریمی: نه، رسانه نیست. یعنی مثلا نگاه اصلاح‌طلبان یا نگاه جریان چپ یا نگاه عموم مردمی که تازه به این جریان وابستگی دارند. قصد به‌چالش‌کشیدن این آدم‌ها را ندارم. این نگاه بین اینها بوده است که مثلا یک جریان سیاسی شهدا را مصادره کرده است. قبل از آن چنین چیزی را نمی‌دیدند. درحالی‌که قبل از آن، این اتفاق بوده است. زمان انتخاب آقای خاتمی، ایشان به اصفهان آمد و خانم همت به آنجا رفت. چرا آن موقع کسی نگفت که مثلا نگاه اینها به ما نزدیک است. اما بعدا... . این نگاه ایجاد شده است؟

یعنی می‌گویید که این نگاه جریان‌های سیاسی است و نگاه مردم این نبوده است؟

کریمی: بله، این نگاه مردم نیست. شمای نوعی چون جزء این جریان هستید، این نگاه را عمومیت می‌دهید.

ولی یک‌سری از شعارها را جریان‌های سیاسی نساختند.

کریمی: چه کسی ساخت؟!

مردم ساختند! این را نمی‌توانید به گردن جریان‌های سیاسی بیندازید.

کریمی: مردم را همین قشر ساختند.

منظور من این است که نمودش بیشتر بود.

کریمی: بله، من گفتم خودم جزء آدم‌هایی هستم که به این موضوع اعتقاد دارم. بعد از موضع‌گیری خانم همت و باکری نگاه همه تغییر کرد. حتی برخی توانستند موضع‌گیری کنند. ولی این قبلا دیده نمی‌شد، اما بعد از آن جریان دیده شد.

با همه این صحبت‌ها، برای جمع‌بندی، شما به عنوان فرزند شهید قرار است کار خاصی در این کشور بکنید یا زندگی عادی خود را داشته باشید؟

بابایی: قرار نیست در سایه شعارها بخواهیم فعالیت کنیم. در کنار مردم زندگی خود را می‌کنیم.

یاسینی: ما در کنار مردم هستیم. هیچ فرقی با مردم نمی‌کنیم. اما به‌خاطر فرزندشهیدبودن باری بر دوش من گذاشته شده است، تا زمانی که زنده‌ام دوست دارم نه فقط برای پدر خودم بلکه برای تمام شهیدان تبلیغ کنم و نگذارم فراموش شوند. نسل جدید با دوران دفاع مقدس بسیار ناآشناست. دوست دارم برای هرکسی که علاقه‌مند است خاطره تعریف کنم، صحبت کنم، بیشتر آگاهشان کنم و دوران دفاع مقدس را در اذهان مردم زنده نگه دارم.

بین خانواده شهدا تفاوتی وجود دارد؟!

بابایی: خیر.

کریمی: از دیدگاه چه کسی؟!

من کلی سؤال کردم!

بابایی: از دید ما تفاوتی وجود ندارد. از دید خودشان شاید تفاوت وجود داشته باشد.

کریمی: بله، دارد، قطعا دارد... .

بابایی: اصلا، نباید این‌طور نگاه کرد. دکتر احسانی سر صحنه تصویربرداری ما آمده بود. من گفتم شهدا برای همه هستند. اینکه من درباره خلبانان شهید نیروی هوایی فیلم می‌سازم، دلیلی ندارد که بخواهم فقط از نیروی هوایی کمک بگیرم، بلکه همه باید کمک کنند. ممکن است روزی برای شهدای سپاه، نیروی دریایی یا زمینی و... فیلم بسازم، وقتی کار در رابطه با شهدا و جانبازان است، می‌خواهیم آنها را معرفی کنیم تا مردم داستان زندگی آنها را بدانند. این، وظیفه تک‌تک مسئولان است.

کریمی: اگر اپسیلونی توجه بیشتری به من می‌شود، از نگاه رسانه و... . بله می‌شود. ما که شهید شاخص و غیرشاخص نداریم. اما می‌خواهم از این توجه بیشتر استفاده کنم که چیزی که به نظرم درست و خوب می‌رسد به بقیه هم بگویم. نکته مهمی که همیشه گفته‌ام، این است که یک ویژگی مشترک برای شهیدان و هم‌نسلان آنها (مثل کسانی که انقلاب کردند) ذکر می‌شود که الان کمرنگ شده است. همه از هر دینی و آیینی برای جنگ رفته‌اند. وقتی از شهیدان حرف زده می‌شود، گفته می‌شود که به اطرافیان خود در خانواده می‌رسیدند، همه دوستشان داشتند، به مردم محله کمک می‌کردند و... . گاهی اغراق‌آمیز به نظر می‌رسد که چطور همه شهدا این‌گونه بوده‌اند؟ درصورتی‌که این همان ویژگی، مشترک بین همه آنهاست که به همین خاطر هم بوده که به جبهه رفته‌اند؛ این ویژگی، این است که بی‌تفاوت نبوده‌اند. نسبت به خانواده، همسایه‌ها و اطرافیان بی‌تفاوت نبودند. یعنی آنها نسبت به مادر و خواهر و خانواده و اطرافیان خود بی‌تفاوت نبوده‌اند. دغدغه‌شان این بود که به فکر اطرافیان خود باشند. وقتی در کشور جنگ شده، حالا به هر دلیلی و اتفاقی این آدم نسبت به آدم‌های اطراف خود و کشورش بی‌تفاوت نبوده است. چیزی که الان ما به آن نیاز داریم، این است که نسبت به اطرافیان و جامعه خود بی‌تفاوت نباشیم.